

Aanpassing wettekst

Kamerlid C. LEYSEN ondervroeg de (vorige) minister van Financiën over deze legistische lacune. In zijn antwoord bevestigt de minister dat de analyse van het Kamerlid (met name, dat de voormelde ‘tweede aanpassing’ blijkbaar over het hoofd werd gezien) “correct” is. En dat “zo spoe-

dig mogelijk een wetsontwerp [zal] worden ingediend om dit recht te zetten”. Waar de minister vervolgens aan toevoegt : “Tot dan gelden de vigerende wettelijke bepalingen”; zonder evenwel te verduidelijken wat hij daaronder verstaat, of wat daarvan de gevolgen zijn. (JVD)

Liquidatiereserve

Voorschot op liquidatiebonus ingevolge vereffening : (soms) zonder RV

Wanneer een vennootschap de door haar aangelegde ‘liquidatiereserve’ uitkeert n.a.v. haar ontbinding, is deze uitkering niet onderworpen aan roerende voorheffing (en PB). Uit een recente ruling blijkt dat dit ook geldt wanneer een vennootschap een voorschot op de liquidatiebonus, geput uit eerder aangelegde liquidatiereserves, uitkeert in de loop van haar vereffening. Bovendien maakt de uitkering van overtollige liquiditeiten via het liquidatievoorschot onmiddellijk na de invereffeningstelling van de vennootschap, in casu geen fiscaal misbruik uit in de zin van de algemene antimisbruikbepaling (art. 344, § 1 WIB 1992), vermits de uitkering vóór de sluiting van de vereffening kon worden verantwoord via andere dan fiscale motieven (voorafgaande beslissing nr. 2020.1027 van 16 juni 2020, *Fisconetplus*).

Uitkering liquidatiereserve

Kleine vennootschappen kunnen de winst van het boekjaar (geheel of gedeeltelijk) reserveren op een aparte passiefrekening, de zogenaamde ‘liquidatiereserve’ (in de zin van art. 184^{quater} WIB 1992). Daarop zijn zij een afzonderlijke aanslag van 10 % verschuldigd. Dit stelsel biedt het voordeel dat dividenduitkeringen afkomstig van de ‘liquidatiereserve’ een verlaagde roerende voorheffing (RV) genieten (met name, 5 % als ten minste vijf jaren verstreken zijn, te rekenen vanaf de laatste dag van het belastbaar tijdperk waarin de liquidatiereserve werd aangelegd; en, bij vroegere uitkeringen, 17 % of 20 %, afhankelijk van het tijdstip waarop de reserve werd aangelegd; art. 269, § 1, 8° WIB 1992). Er is zelfs in het geheel geen RV verschuldigd wanneer de liquidatiereserve wordt uitgekeerd naar aanleiding van een ontbinding en vereffening zoals bedoeld in artikel 209 WIB 1992. De vermindering of vrijstelling van de RV gaat in de personenbelasting ook gepaard met een vermindering of vrijstelling van de uiteindelijk verschuldigde PB (art. 171, 3°*septies* en art. 21, al. 1, 11° WIB 1992). Voor de vrijstelling maakt het niet uit of de ontbinding binnen vijf jaar na de aanleg van de liquidatiereserve dan wel nadien geschiedt.

In de praktijk komt het evenwel vaak voor dat de vennootschap na de beslissing tot ontbinding nog een tijd actief blijft, zij het in vereffeningmodus, en dat de verdeling van het nettoactief

stapsgewijs gebeurt, zodat er in de loop van de vereffening al één of meer voorschotten op het nettoactief worden toegekend. De vraag rijst dan of een uitkering van liquidatiebonus onder de vorm van een liquidatievoorschot, en dus alvorens de vereffening definitief wordt afgesloten, ook vrij van RV kan geschieden. De Rulingcommissie kwam in de besproken ruling alvast tot het besluit dat dit mogelijk is.

Voorafgaande beslissing

De ruling betreft vennootschap A (een NV) die een liquidatiereserve heeft aangelegd. Zij was destijds opgericht als ‘single purpose’ vennootschap, louter voor de aankoop van een terrein met het oog op de realisatie van een residentieel project. Dit project werd echter nooit door haar gerealiseerd, aangezien het terrein werd doorverkocht. Daardoor verloor A haar (enige) bestaansreden. Om die reden werd besloten de vennootschap in vereffening te stellen. Hoewel A over aanzienlijke liquiditeiten beschikt ingevolge de verkoop en geen (relevante) schulden heeft, kan er toch niet onmiddellijk tot sluiting van de vereffening worden overgegaan. De vennootschap is immers nog gebonden door een contract met de koper van het terrein waaruit zij eventueel nog extra inkomsten zou kunnen putten (in de mate dat er meer woonunits kunnen worden vergund).

Aangezien A haar activiteiten heeft stopgezet en geen ander doel heeft, wordt er overwogen de

overtollige liquiditeiten naar de investeerders te laten vloeien via de uitkering van een liquidatievoorschot. Deze uitkering zou onmiddellijk volgen op de ontbinding en voorafgaan aan de sluiting van de vereffening. Aan de Rulingcommissie werd gevraagd te bevestigen dat deze uitkering niet als fiscaal misbruik moet worden beschouwd en dat er geen RV op moet worden ingehouden.

Mogelijkheid van ‘liquidatievoorschot’

In haar beslissing onderzoekt de Rulingcommissie vooreerst of de voorgestelde uitkering van een liquidatievoorschot juridisch-fiscaal wel mogelijk is. Daarbij verwijst zij in eerste instantie naar het CBN-advies nr. 170/2 van 1 februari 1999 inzake “de boekingswijze van een voorschot op de verdeling van het netto-actief” (*Bull. CBN*, nr. 45, februari 1999, p. 17-18). Merk op dat dit advies intussen al een hele tijd geleden werd vervangen door het CBN-advies nr. 2010/22 van 10 november 2010 met dezelfde titel. Daarin gaat de CBN in op de boekingswijze van voorschotten op het uit te keren nettoactief, waarbij ze de voorkeur geeft aan een boeking die het voorschot zichtbaar in aftrek neemt van het eigen vermogen (balanspost 19), eerder dan een boeking als een actiefbestanddeel (zie *Fisc.* 2010, nr. 1228, 7).

Vervolgens verwijst de Rulingcommissie naar artikel 209 WIB 1992 waarvan het derde lid expliciet de mogelijkheid bespreekt van een trapsgewijze verdeling van het maatschappelijk vermogen. En wijst zij erop dat de Administratie het bestaan van de techniek van de trapsgewijze verdeling erkent in haar commentaar op artikel 208 WIB 1992. Zij stelt daarin het volgende : “Wanneer de verdeling van het vermogen trapsgewijs gebeurt, is het uitgekeerde dividend bovendien gelijk aan het totale uitgekeerde bedrag of aan de werkelijke waarde van de uitgekeerde bestanddelen van zodra de uitkeringen de waarde van het gestorte kapitaal overtreffen” (*Com. IB* 92, nr. 208/27). Pro memorie : artikel 209 WIB 1992 merkt bij de ontbinding van een vennootschap als een uitgekeerd dividend aan, het positieve verschil tussen de uitkeringen en de gerevaloriseerde waarde van het gestort kapitaal (zoals nu fiscaal gedefinieerd). Voor de bepaling van de belastbare basis in de vennootschapsbelasting worden de uitkeringen geacht achtereenvolgens voort te komen uit de componenten van het eigen vermogen, te beginnen met het gestort kapitaal en vervolgens de liquidatiereserve in de zin van artikel 184^{quater} WIB 1992.

Tijdstip van verschuldigheid RV

In het kader van de trapsgewijze verdeling rijst ook de vraag op welk ogenblik de RV op de voorschotbetalingen verschuldigd is. Hiervoor verwijst de Rulingcommissie naar haar eerdere beslissing dat een voorschot op de liquidatie-

bonus de RV verschuldigd maakt, ervan uitgaande dat dit voorschot in essentie als een definitieve uitkering geldt, los van de aansprakelijkheden van de vereffenaar indien hij onvoldoende activa overhoudt tot betaling van de passiva na uitkering van het voorschot. In een eerdere voorafgaande beslissing schreef de Rulingcommissie het volgende : “Elke verdeling (als voorschot dan wel bij de eindverdeling) die aangemerkt kan worden als een dividend in de zin van artikel 209 WIB 1992 waarbij inkomsten effectief ter beschikking worden gesteld aan de aandeelhouder maakt de roerende voorheffing opeisbaar” (voorafgaande beslissing nr. 800.245 van 16 september 2008; *Fisc.* 2010, nr. 1192, 1).

Deze visie is volgens de Rulingcommissie ook terug te vinden in eerdere antwoorden van de minister van Financiën op enkele parlementaire vragen. Die handelden over het RV-tarief op voorschotten van liquidatieboni, toen dat tarief vanaf 1 oktober 2014 steeg van 10 naar 25 %. De vragen betroffen het lot van voorschotten uitgekeerd vóór 1 oktober 2014 maar waarbij de vereffening pas na deze datum werd afgesloten. De minister antwoordde dat het toepasselijk tarief bepaald wordt door het tijdstip van de toekenning of betaalbaarstelling van het uitgekeerde voorschot op liquidatieboni (*Fisc.* 2014, nr. 1379, 1).

Voorschot geput uit ‘liquidatiereserve’

Uit het voorgaande blijkt dat een liquidatievoorschot mogelijk is en dat op het ogenblik van dit voorschot moet worden nagegaan of de RV in beginsel verschuldigd is.

Dit brengt de Rulingcommissie tot het volgende besluit. Artikel 269, § 1, 8° WIB 1992 legt het RV-tarief vast voor dividenden die voortkomen uit de aantasting van liquidatiereserves, voor zover het geen dividenden zijn zoals ‘bedoeld in artikel 209’ WIB 1992 (dat handelt over liquidatieboni). *A contrario* volgt hieruit, dat het aldus vastgestelde tarief niet geldt bij de uitkering van een liquidatiereserve in het kader van een vereffening van een ontbonden vennootschap, ook al gebeurt de uitkering gespreid bij wege van voorschotten. Het gaat dan immers om dividenden die *wel* bedoeld zijn in artikel 209 WIB 1992. De Rulingcommissie leidt hieruit af dat ten aanzien van deze laatste dividenden geen RV verschuldigd is.

De voorgestelde verrichting geeft dus geen aanleiding tot de heffing van RV overeenkomstig artikel 269, § 1, 8° WIB 1992, in de mate dat het liquidatievoorschot het bedrag van het (gerevaloriseerd) gestort kapitaal en de aangelegde liquidatiereserve niet overschrijdt.

Geen fiscaal misbruik

De aanvrager wenste ook bevestiging dat de uitkering van het liquidatievoorschot onmiddellijk

Er is geen heffing van RV, in de mate dat het liquidatievoorschot het bedrag van het (gerevaloriseerd) gestort kapitaal en de liquidatiereserve niet overschrijdt

volgens op de invereffeningstelling van A, geen fiscaal misbruik uitmaakt in de zin van artikel 344, § 1 WIB 1992.

In het licht van de specifieke feiten – in het bijzonder het argument dat niet onmiddellijk kon worden overgegaan tot de sluiting van de vereffening omwille van lopende contractuele afspraken met de koper van het terrein (zie hoger) – komt de Rulingcommissie tot het besluit dat er geen sprake kan zijn van fiscaal misbruik: “Men kan enkel vaststellen dat het aanvaard is dat er bij vereffening wordt overgegaan tot uitkering van de overtollige liquiditeiten. Het actief van A NV bestaat op heden enkel uit liquide middelen en er zijn blijkens de aanvraag geen relevante schulden meer. De diverse aandeelhouders van A NV hebben de investering via deze vennootschap van in het begin gezien als een ‘single purpose’ project dat na de realisatie van de onderliggende investering zou worden stopgezet. Het langer aanhouden van grote liquiditeiten binnen de vennootschap heeft voor de aandeelhouders geen economisch of financieel nut meer. De beschreven verrichting en de gekozen rechtshandelingen zijn verantwoord door andere motieven dan het ontwijken van inkomstenbelastingen”.

Bespreking

De voorliggende ruling borduurt voort op de argumenten die in 2013 en 2014 (naar aanleiding van de stijging van de RV op liquidatieboni) werden ontwikkeld inzake de kwalificatie van een voorschot op het uiteindelijke vereffeningssaldo. Ook toen werd de vraag gesteld of een liquidatievoorschot een dividend is in de zin van artikel 209 WIB 1992, en, zo ja, of dergelijk voorschot op zich de RV opeisbaar maakt.

In navolging van de voormelde voorafgaande beslissing nr. 800.245 heeft de toenmalige minister van Financiën bevestigd dat, “onder voorbehoud van gevallen waarin er mogelijkwijze sprake zou kunnen zijn van misbruik”, voorschotten op liquidatieboni te behandelen zijn als eigenlijke liquidatieboni en dat de toekenning van deze voorschotten de RV opeisbaar maakt ongeacht het tijdstip waarop de vereffening wordt gesloten (cf. het antwoord van de minister op de voormelde parlementaire vragen). Het feit dat het hier om een dividend gaat in de zin van artikel 209 WIB 1992, zijnde een liquidatie-uitkering, heeft als logisch gevolg dat er in casu geen RV verschuldigd is, gelet op de duidelijke tekst van artikel 269, § 1, 8° WIB 1992.

Wat het misbruikaspect betreft, heeft de aanvrager de Rulingcommissie er in casu van kunnen overtuigen dat de vennootschap, hoewel zij nog gebonden was door lopende contractuele afspraken met de koper van de gronden, toch haar activiteiten al moest stopzetten (aangezien zij haar doel als ‘single purpose company’ niet meer kon verwezenlijken), en alle overbodig geworden liquiditeiten moest uitkeren. Het zal dus telkens van de concrete feitelijke situatie afhangen of een ontbinding met uitgestelde (sluiting van de) vereffening en een tussentijdse uitkering van een of meerdere liquidatievoorschotten uit liquidatiereserves, beantwoordt aan economische of financiële noden en geen belastingontwijking tot doel heeft.

Marc De Munter

kort

CIRCULAIRES

Selectie van recentelijk gepubliceerde circulaires

• **Tax shelter podiumwerken. Tijdelijke uitbreiding tot werken uitsluitend vertoond via ‘live streaming’.** Podiumwerken die uitsluitend via ‘live streaming’ worden vertoond, komen in principe niet in aanmerking voor financiering via het bestaande tax shelter-stelsel voor podiumwerken (van art. 194ter/1 WIB 1992). Want dat stelsel veronderstelt volgens de Administratie “een publieke opvoering van het bedoelde werk”, in die zin dat “de toeschouwers [...] in principe fysiek aanwezig [zijn] op de plaats waar het podiumwerk wordt opgevoerd”. Maar de “sluiting van de schouwspelzalen of voorstellingsruimtes” omwille van de

coronacrisis heeft tot gevolg dat dergelijke opvoering voor een ‘live publiek’ momenteel niet mogelijk is. Daarom aanvaardt de Administratie dat “de podiumwerken die als gevolg van een sluiting van de schouwspelzaal of voorstellingsruimte door middel van live streaming aan *betalende toeschouwers* worden vertoond”, tijdelijk (zie verder) toch worden aangemerkt als “podiumwerken [...] die publiekelijk worden vertoond” (en dus toch in aanmerking kunnen komen voor tax shelter financiering). “Voorstellingen die toegankelijk zijn voor de houders van een abonnement bij onder meer een culturele instelling of cultuurcentrum vallen eveneens onder die tijdelijke fiscale maatregel”.

Het feit dat het “podiumwerk niet op het voorziene podium werd opgevoerd met een live publiek” zal